

pravljice je »priređila« *Gizella Papp — Tarczay. Enako so »prirejene«* vse jugoslovanske pravljice in mnoge druge v knjigi, medtem ko je pri nekaterih označeno, da so le prevedene. Ta način prevajanja, kakor tudi ilustracije, pričajo, da gre za leposlovno, če že ne za mladinsko, ne pa za znanstveno izdajo pravljic raznih narodov. Poljudna je tudi razlaga na štirih straneh, ki jo je napisala Ágnes Kovács. Znanstvenim namenom more rabiti le seznam virov na koncu knjige, iz katerih so pravljice zajeli. Barvna zemljevidna skica na notranji strani platnic pripomore bralcu, da se znajde. Vendar je tu označen le najjužnejši del Jugoslavije in brez figur v ljudski noši, kakršne označujejo ostale dežele.

Vilko Novak

Claude Seignolle, Le Folklore du Languedoc (Gard-Hérault — Lozère). Cérémonies familiales. Sorcellerie et médecine populaire. Folklore de la nature. — Besson & Chantemerle, Paris 1960. Str. 304 (= Contributions au folklore des provinces de France, tome VI).

Anna M. Eustacchi-Nardi. Contributo allo studio delle tradizioni popolari marchigiane. Con prefazione di P. Toschi. Olschki ed., Firenze 1958. Str. 439 (= Biblioteca di »Lares«, vol. V).

Obe zbirki gradiva, ki ležita pred nami (druga je kljub letnici na ovitku izšla z dveletno zamudo), nudita mnogo zanimivega branja, komur je do spoznavanja tuje folklore. Pri tem odkrivata ali potrjujeta že znane paralele. — Ime avtorja prvega zvezka se pojavlja že nad 20 let v družbi prerano umrlega A. Van Gennepa (gl. SEt 15, 1960, str. 243). V nizu Van Gennepovih »Contributions« *je Seignolle namreč objavil 1957 podobno zbirko ljudskega blaga (Le Folklore du Hurepoix: Seine, Seine-et-Oise, Seine-et-Marne). Seignolle je primer neútrudnega drobnega zbiralca, ki dela po navodilih A. Van Gennepa. V naši zbirki je opustil gradivo o letnih običajih, ker ga je objavil že Van Gennep v I. zvezku svojega, žal, nedokončanega dela. Zato pa nam nudi avtentično gradivo o družinskem življenju (rojstvo, krst, otroška in mladostna leta, zaroka, poroka, pogreb) pa o verovanjih, ljudski medicini in o »naravni folklori« *(ljudska vednost o živalih, o studencih, o vremenu) za slavno južnofrancosko pokrajino Languedoc, ki je vse do njega folklorno nihče podrobneje ni raziskal. Nazoren zemljevid pouči o gostoti anketne mreže, predgovor pa vsebuje opis poteka zbiranja z vpletenimi zabavnimi doživljaji terenskega delavca. — Anna Maria Eustacchi-Nardi je učenka Paola Tuschija. Tudi ona se je modro omejila na razmeroma majhno ozemlje v osrčju pokrajine Macerate na vzhodnem pobočju Umbrijskih Apeninov proti Jadranski obali, kjer je sama doma. Z veliko vestnostjo je zbrala gradivo iz cikla človeškega življenja: od zibelke do mrtvaškega odra — rojstvo, otroška in mladostna doba, birma in prvo obhajilo, svatba, »scampanata« *(vaški odpor proti poroki z vdovcem ali vdovo, prim. francoski »charivari«!), smrt in pogreb, nadalje iz cikla naravnega leta: koledarski prazniki z molitvami in nabožnimi pesmicami, in naposled iz čarovništva in verovanj. V predgovoru poudarja P. Toschi vzorno natančnost zapisov in zlasti — tudi za nas zanimivi — podrobni opis svatbenih običajev. Tudi ta avtorica se je vzgledovala pri metodi velikega A. Van Gennepa in tako ustvarila zbirko, ki jo s pridom prebere tudi Neitalijan. Saj ljudska kultura katerega si bodi koščka zemlje nikoli ni brez zanimivosti. Škoda, da avtorica ni pridejala kartografske skice raziskanega okoliša. — Ob teh dveh knjigah, ki sta občudovanja vredno delo dveh osamljenih zbiralcev, se znova spomnimo bogate žetve ekip Etnografskega muzeja v Ljubljani in nekaterih pokrajinskih muzejev v Sloveniji, ki skoraj vsa že leta in leta čaka objave. (Inštitut za slovensko narodopisje SAZU je že davno ponudil ustanovitev nove serije »Gradiva za slovensko narodopisje« *med svojimi publikacijami, kjer bi takšno terensko gradivo moglo izhajati!) Treba bi bilo dati Etnografskemu****

muzeju v Ljubljani in drugim muzejem primernih sredstev in možnosti, da zbrano gradivo obdelajo in pripravijo za tisk. Ker gre v naših primerih za »kompleksne ekspedije« v določene okoliše, bi bil vsak objavljeni zvezek »Gradiva« lahko še neprimerno bogatejši od katere si bode zgoraj omenjenih ali njima podobnih publikacij. Predolgo odlašanje z zapisom ne bo v prid, da ne omenim škode, ki jo zaradi sedaj težko dostopnega, če ne celo nedostopnega gradiva trpi študij mnogih etnoloških problemov pri nas.

Niko Kuret

Deutsches Jahrbuch für Volkskunde. Herausgegeben vom Institut für deutsche Volkskunde an der Deutschen Akademie der Wissenschaften zu Berlin durch Wilhelm Fraenger. Fünfter Band. Jahrgang 1959, Teil II. Akademie-Verlag, Berlin. Str. (131) — 548, slik. pril. IX—XX.

Deutsches Jahrbuch für Volkskunde. Herausgegeben vom Institut für deutsche Volkskunde an der Deutschen Akademie der Wissenschaften zu Berlin. Sechster Band. Jahrgang 1960, Teil I. Akademie Verlag, Berlin. str. 1—238.

Drugi del 5. letnika (1959) tega zajetnega zbornika navezuje v glavnem na delovni sestanek o »rudarskem narodopisju« (Bergmannsvolkskunde), ki so ga imeli v oktobru 1958 v Dresdenu. Sestanek bi bil s svojimi referati vreden podrobnejšega pretresa tudi pri nas, kjer se že pojavljajo glasovi o potrebi »delavske«, »industrijske« i. pod. etnologije. Uvodna precizacija Fr. Siebra (Die bergmännische Lebenswelt als Forschungsgegenstand der Volkskunde, 237—242) nam lahko prihrani mnogo neplodnega tipanja v tej smeri. »Die Lebenswelt einer Arbeitsgruppe«, pravi Fr. Siebert uvodoma, »verspricht dann ein ergiebiges Objekt volkskundlicher Untersuchung zu werden, wenn von der Arbeit her nicht nur die Stellung der Gruppe im Wirtschafts- und Gesellschaftgefüge bestimmt wird, sondern wenn von Arbeitserfahrungen und Arbeitserlebnissen her auch die kulturellen Schöpfungen der Gruppe geprägt oder zum wenigsten getönt werden. Fehlen solche vom Erlebnis der Arbeit genährte kulturellen Gruppenschöpfungen, steht die Gruppe zwar jeder soziographischen Untersuchung offen, für die Volkskunde jedoch, deren Bemühungen um den Begriff der Volkskultur kreisen (sie verwirklicht sich in der Vergangenheit weithin in spezifischen Formen), ist sie kein rechtes Objekt.« Ugotavljanje, ali in koliko je moderno industrijsko in posebej še naše delavstvo že »kulturno aktivno« v Siebrovem smislu, je stvar raziskavanj, ki se jih pri nas menda še nihče ni lotil. Značilno je vsekakor, da se prispevki v zborniku, nanizani okoli teme »delavskega narodopisja«, kar po vrsti ukvarjajo z raziskovanjem preteklosti: V. Huda (Praga), Organisationen des Kuttener Bergvolkes vom 14. bis 16. Jahrhundert (243—254) — H. Wilsdorf (Freiberg), Arbeit und Arbeitsgerät im sächsischen Erzbergbau des 16. Jahrhunderts (255—300) — Ester Plicková (Bratislava), Der Klopfturm. Ein Beitrag zum bergmännischen Arbeitsbrauchtum (301—306) — S. Kube (Dresden), Hausen, Wohnen und Siedeln der Bergleute im sächsischen Erzgebirge und seinem Vorland (307—332) — K. Schwarz (Berlin), Grubename und Bergmannsfrömmigkeit (333—349) — W. Vogel (Dresden), Die Bergbauallegorie des Johannes Mathesius (350—360) — V. Karbusický (Praga), Zur Entwicklung des tschechischen und slowakischen Bergmannsliedes (361—377). Navedel sem obravnavane teme, ker nas opozarjajo na področje, ki pri nas nujno čaka etnološke obdelave, predvsem na gorenjsko-rovtarsko fužinarstvo in železarstvo. Le preradi pozabljamo, da so bili — kakor drugod, tako tudi pri nas — fužinarski in železarski delavci tudi konec srednjega in začetek novega veka »napredni« element, gonilna sila pri ustvarjanju dobrišnega dela ljudske kulture predbaročne in baročne dobe, zlasti dramatike, in da je kmečko prebivalstvo mnogo nji-